Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2026/1080

13.5.2026

BESLUIT (EU) 2026/1080 VAN DE RAAD

van 21 april 2026

inzake de sluiting namens de Europese Unie van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114, in samenhang met artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a,) v),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement ([1]),

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Overeenkomstig Besluit (EU) 2024/2218 van de Raad ([2]) werd het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (het "Verdrag") op 5 september 2024 namens de Europese Unie ondertekend, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

(2) Het Verdrag bevat algemene beginselen en verplichtingen die de partijen bij het Verdrag moeten naleven om met betrekking tot de activiteiten binnen de levenscyclus van artificiële-intelligentiesystemen ("AI-systemen") de bescherming van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat te waarborgen.

(3) Op 13 juni 2024 hebben het Europees Parlement en de Raad, op grond van de artikelen 16 en 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) vastgesteld, die over het algemeen op volledige harmonisatie gebaseerde regels bevat die het in de handel brengen, het in gebruik stellen en het gebruik van AI-systemen in de Unie regelen. Die regels zijn rechtstreeks in de lidstaten van toepassing, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald in die verordening. Het Verdrag wordt in de Unie uitsluitend door middel van Verordening (EU) 2024/1689 en ander toepasselijk acquis van de Unie uitgevoerd.

(4) Activiteiten binnen de levenscyclus van AI-systemen die verband houden met de bescherming van nationale veiligheidsbelangen zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het Verdrag. AI-systemen die uitsluitend voor nationale veiligheidsdoeleinden in de handel worden gebracht, in gebruik worden gesteld of worden gebruikt, met of zonder wijzigingen, alsook de output van AI-systemen die uitsluitend voor dergelijke doeleinden in de Unie worden gebruikt, ongeacht het soort entiteit dat deze activiteiten uitvoert, worden ook uitgesloten van het toepassingsgebied van Verordening (EU) 2024/1689, die de belangrijkste rechtshandeling van de Unie is voor de uitvoering van het Verdrag. Bovendien blijft nationale veiligheid de exclusieve bevoegdheid van iedere lidstaat overeenkomstig artikel 4, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU). Bijgevolg moet het standpunt van de Unie dat in de door het Verdrag ingestelde Conferentie van de Partijen tot uitdrukking moet worden gebracht, de hierboven uiteengezette grenzen in acht nemen. De Commissie moet zich met name onthouden van besprekingen over activiteiten binnen de levenscyclus van AI-systemen met betrekking tot de bescherming van nationale veiligheidsbelangen en geen standpunt daarover innemen tijdens de vergaderingen van de Conferentie van de Partijen.

([1]) Goedkeuring van 11 maart 2026 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

([2]) Besluit (EU) 2024/2218 van de Raad van 28 augustus 2024 inzake de ondertekening namens de Europese Unie van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (PB L, 2024/2218, 4.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2218/oj).

([3]) Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie) (PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

(5) Aangezien het personele en het materiële toepassingsgebied van het Verdrag en de materiële bepalingen daarvan grotendeels overlappen met Verordening (EU) 2024/1689, die wordt aangevuld door ander toepasselijk acquis van de Unie, kan de sluiting van het Verdrag gevolgen hebben voor gemeenschappelijke regels van de Unie of de strekking daarvan wijzigen in de zin van artikel 3, lid 2, VWEU. Dergelijk ander relevant acquis van de Unie omvat rechtshandelingen die gericht zijn op de uitvoering van de grondrechten die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn verankerd, zoals de wetgeving van de Unie inzake non-discriminatie, met inbegrip van de Richtlijnen 2000/43/EG ([4]) en 2000/78/EG ([5]) van de Raad; het acquis van de Unie inzake de bescherming van persoonsgegevens, met inbegrip van Verordeningen (EU) 2016/679 ([6]) en (EU) 2022/2065 ([7]) van het Europees Parlement en de Raad, die gericht zijn op een veilige, voorspelbare en betrouwbare onlineomgeving waarin de grondrechten, inclusief het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht om informatie te ontvangen en te verstrekken, worden geëerbiedigd; Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad ([8]), en wetgeving inzake productveiligheid en wetgeving inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken, met inbegrip van Richtlijn 85/374/EEG van de Raad ([9]). De Unie is derhalve exclusief extern bevoegd om het Verdrag te sluiten. Bijgevolg mag alleen de Unie partij worden bij het Verdrag.

(6) De Conferentie van de Partijen zal een belangrijke rol spelen bij de feitelijke uitvoering van het Verdrag, onder meer door specifieke aanbevelingen te doen met betrekking tot de interpretatie en de toepassing ervan. De Conferentie van de Partijen zal ook mogelijke wijzigingen van het Verdrag in overweging nemen. Overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU moet de Raad op voorstel van de Commissie besluiten vaststellen tot bepaling van de standpunten die namens de Unie worden ingenomen in de Conferentie van de Partijen wanneer dat lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met name het reglement van orde van de Conferentie van Partijen. Tijdens de onderhandelingen van dat reglement van orde, dat twaalf maanden na de inwerkingtreding van het Verdrag bij consensus moet worden vastgesteld, streeft de Unie ernaar dat zij 27 stemmen krijgt toegewezen, hetgeen overeenkomt met het aantal lidstaten. In het geval dat de 27 stemmen aan de Unie worden toegewezen, moet de Commissie als vertegenwoordiger van de Unie zorgen voor een betere coördinatie met de lidstaten om eenvormige standpunten uit te dragen in de Conferentie van de Partijen, en haar stemrecht namens de Unie uitoefenen. Een dergelijke verbeterde coördinatie is met name van belang aangezien alle lidstaten ook lid zijn van de Raad van Europa, AI van snel veranderende aard is en een coherent mondiaal toepasbaar kader op het gebied van AI noodzakelijk is. Met het oog op die verbeterde coördinatie moet de Raad worden betrokken bij het opstellen van standpunten, ongeacht de aard ervan, met inbegrip van standpunten die gebaseerd zijn op artikel 16, lid 1, VEU en artikel 218, lid 9, VWEU. Indien de Unie er, ondanks haar inspanningen, niet in slaagt 27 stemmen toegewezen te krijgen, moet de Commissie voorstellen dat de lidstaten uit hoofde van artikel 2, lid 1, VWEU en met volledige inachtneming van de exclusieve bevoegdheid van de Unie worden gemachtigd om naast de Unie tot het Verdrag toe te treden, teneinde te waarborgen dat de Unie een aantal stemmen heeft dat haar gewicht in de Raad van Europa weerspiegelt en haar in staat stelt haar belangen op passende wijze te verdedigen.

(7) De Commissie zal elke lidstaat verzoeken één vertegenwoordiger te sturen ter begeleiding van de vertegenwoordiging van de Commissie als onderdeel van de delegatie van de Unie bij de vergaderingen van de Conferentie van de Partijen. Hierbij moet het beginsel van loyale samenwerking worden geëerbiedigd.

(8) Ter zake van alle eventuele andere overeenkomsten die in de toekomst worden gesloten onder auspiciën van de Raad van Europa of in andere internationale fora, onder meer op het gebied van AI, en ten aanzien van alle wijzigingen van het Verdrag, moet de verdeling van de externe bevoegdheden tussen de Unie en de lidstaten worden beoordeeld in het licht van de specifieke kenmerken van elk van die instrumenten. Het is van het grootste belang dat de Unie en haar lidstaten op een consistente en gecoördineerde wijze en volledig in overeenstemming met de Verdragen hun rechtstreekse en actieve rol kunnen blijven uitoefenen bij het laten horen van de stem van de Unie en het beschermen van haar belangen.

(9) Het Verdrag en de aan dit besluit gehechte verklaringen moeten namens de Unie worden goedgekeurd,

([4]) Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj).

([5]) Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

([6]) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([7]) Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een interne markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame (PB L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([9]) Richtlijn 85/374/EEG van de Raad van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake de aansprakelijkheid voor produkten met gebreken (PB L 210 van 7.8.1985, blz. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj).

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (het "Verdrag") wordt namens de Europese Unie goedgekeurd ([10]).

Artikel 2

De aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa voor te leggen verklaringen, die bij dit besluit zijn gevoegd, worden namens de Unie goedgekeurd.

Artikel 3

Het Verdrag wordt in de Unie uitsluitend uitgevoerd door middel van Verordening (EU) 2024/1689 en het ander relevant acquis van de Unie, indien toepasselijk.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.

Gedaan te Luxemburg, 21 april 2026.

Voor de Raad

De voorzitter

K. KALLAS

([10]) De tekst van het verdrag wordt bekendgemaakt in PB L, 2026/1081, 13.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1081/oj.

BIJLAGE

Verklaringen van de Europese Unie

1. Verklaring van de Europese Unie betreffende het toepassingsgebied ten aanzien van particuliere partijen op grond van artikel 3, lid 1, punt b, van het Verdrag

   Herinnerend aan de verplichting uit hoofde van artikel 3, lid 1, punt b, van het Verdrag ten aanzien van de aanpak van de risico's en de gevolgen die voortvloeien uit de activiteiten binnen de levenscyclus van AI-systemen door particuliere partijen voor zover die niet onder punt a) van die bepaling vallen, op een wijze die conform het onderwerp en het doel van het Verdrag is, verklaart de Unie dat zij de beginselen en de verplichtingen van de hoofdstukken II tot en met VI van het Verdrag zal toepassen ten aanzien van de activiteiten van particuliere partijen die artificiële-intelligentiesystemen in de Europese Unie in de handel brengen, beschikbaar stellen en gebruiken door middel van Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie). Ander toepasselijk acquis van de Unie kan ook van toepassing zijn op die activiteiten en kan bijdragen tot de uitvoering van de beginselen en de verplichtingen van het verdrag.

2. Verklaring van de Europese Unie betreffende het territoriale toepassingsgebied op grond van artikel 32, lid 1, van het Verdrag

   Op grond van artikel 32, lid 1, van het Verdrag verklaart de Unie, wat de bevoegdheid van de Unie betreft, dat het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat van toepassing moet zijn in de gebieden waar de EU-Verdragen worden toegepast overeenkomstig artikel 52 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en onder de voorwaarden van, onder andere, artikel 355 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.